

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 34
від 17 червня 2020 року

**Про проект Закону України
“Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення
справедливості у питанні оплати праці педагогічним працівникам”
(реєстр. № 2180-1 від 11.10.2019)**

Розглянувши проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення справедливості у питанні оплати праці педагогічним працівникам” (реєстр. № 2180-1 від 11.10.2019), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю. та Солодом Ю.В., Комітет зазначає, що він є альтернативним законопроекту реєстр. № 2180 та пропонує майже ідентичні зміни до Закону України “Про дошкільну освіту” та Закону України “Про позашкільну освіту”, спрямовані на підвищення рівня оплати праці педагогічних працівників дошкільної та позашкільної освіти. Ці зміни також фактично дублюють окремі положення статті 61 Закону України “Про освіту” щодо посадових окладів, встановлення доплат, надбавок, премій, інших видів заохочень, надання матеріальної допомоги для вирішення соціально побутових питань. Зокрема, законопроектом встановлюється наступне:

- посадовий оклад педагогічного працівника закладу дошкільної освіти і закладу позашкільної освіти найнижчої кваліфікаційної категорії встановлюється в розмірі трьох мінімальних заробітних плат;
- посадовий оклад педагогічного працівника закладу дошкільної освіти та закладу позашкільної освіти кожної наступної кваліфікаційної категорії підвищується не менше, ніж на 10 відсотків;
- педагогічним працівникам закладів дошкільної освіти встановлюються щомісячні надбавки за вислугу років у розмірах:
 - понад три роки - 10 відсотків;
 - понад 10 років - 20 відсотків;
 - понад 20 років - 30 відсотків посадового окладу;

- педагогічний працівник закладу дошкільної освіти, який пройшов сертифікацію, отримує щомісячну доплату в розмірі 20 відсотків посадового окладу (ставки заробітної плати) пропорційно до обсягу педагогічного навантаження протягом строку дії сертифіката;

- педагогічним працівникам закладів дошкільної освіти встановлюються доплати за наукові ступені та вчені звання відповідно до закону;

- посадовий оклад помічників вихователів та нянь встановлюється в розмірі не менше ніж 50 відсотків посадового окладу педагогічного працівника закладу дошкільної освіти найнижчої кваліфікаційної категорії.

Також законопроект пропонує внести зміни до підпункту 1 пункту 6 розділу XII “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про освіту”, якими відмовитись від поетапного збільшення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії, а також зміни розміру такого посадового окладу.

До Комітету надійшли експертні висновки щодо законопроекту № 2180-1, які містять низку зауважень і пропозицій щодо необхідності удосконалення законопроекту.

Головне науково-експертне управління Верховної Ради України у своєму висновку зазначає, що за результатом розгляду у першому читанні законопроект доцільно повернути на доопрацювання.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету ухвалив рішення, що зазначений законопроект має вплив на показники бюджетів (може призвести до збільшення оплати праці педагогічним працівникам). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2020 року він має вводитись в дію не раніше 1 січня 2021 року, а після 15 липня 2020 року – не раніше 1 січня 2022 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом визнав його положення такими, що регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів зазначає, що законодавча пропозиція стосовно визначення в законах “Про дошкільну освіту” і “Про позашкільну освіту” посадового окладу педагогічного працівника закладів позашкільної та дошкільної освіти найнижчої кваліфікаційної категорії в розмірі трьох мінімальних заробітних плат не узгоджується з положеннями пункту 3 розділу II “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України” від 6 грудня 2016 року № 1774-VIII, згідно з яким мінімальна заробітна плата після набрання чинності цим Законом не застосовується як розрахункова величина для визначення посадових окладів та заробітної плати працівників та інших виплат. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів рекомендує повернути законопроект суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Міністерство соціальної політики України у своєму висновку не підтримує законопроект, також зазначивши, що згідно з чинним законодавством мінімальна заробітна плата не застосовується як розрахункова величина для нарахування заробітних плат та інших виплат. Вона виступає нижньою межею оплати праці в нормальних умовах праці та включає не лише тарифну частину заробітної плати, а й інші складові, крім компенсаційних виплат за відхилення від нормальних умов та деякі виплати стимулюючого характеру. Формування схеми посадових окладів працівників установ, закладів і організацій, що фінансуються з бюджету, відбувається на основі мінімального розміру посадового окладу (тарифної ставки), встановленого Кабінетом Міністрів України, та міжпосадових (міжкваліфікаційних) співвідношень розмірів посадових окладів (тарифних ставок) і тарифних коефіцієнтів.

Міністерство освіти і науки України, в цілому підтримуючи ініціативи, спрямовані на підвищення рівня соціального захисту педагогічних працівників, висловлює низку зауважень до законопроекту. Зокрема, звертає увагу на те, що відповідно до ч. 2 статті 9 закону України “Про оплату праці” умови розміру оплати праці працівників установ та організацій, що фінансуються з бюджету, визначаються Кабінетом Міністрів України. Статтею 67 зазначеного Закону визначено, що системами оплати праці є тарифна та інші системи, що формуються на оцінках складності виконуваних робіт і кваліфікації працівників.

Також Міністерство освіти і науки України не вважає доцільним вносити зміни до підпункту 1 пункту 6 розділу XII “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про освіту”, яким передбачене щорічне збільшення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії до чотирьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб пропорційно розміру збільшення доходів Державного бюджету України порівняно з попереднім роком, зазначивши, що наразі здійснюється поетапне (до 2023 року) збільшення оплати праці педагогічних та науково-педагогічних працівників, як це передбачене статтею 61 Закону.

Народні депутати України-члени Комітету відзначають актуальність і своєчасність вирішення питання підвищення оплати праці в сфері дошкільної та позашкільної освіти. Разом з тим, висловлюють низку зауважень до законопроекту, які також містяться у вищезазначених експертних висновках. Зокрема:

- дублювання норм Закону України “Про освіту” в інших галузевих законах є недоцільним і не узгоджується з вимогами законодавчої техніки.

- Відсутність належного фінансово-економічного обґрунтування є порушенням вимог ч.1.ст. 27 Бюджетного кодексу України та ч.3 статті 91 Регламенту Верховної Ради України. Натомість, за орієнтовними розрахунками Міністерства фінансів України лише збільшення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої категорії до розміру трьох мінімальних заробітних плат потребуватиме додаткових коштів з державного та місцевого бюджетів на 2020 рік в обсязі понад 222,3 млрд. грн.

- Некоректно вказаний порядок набрання чинності Закону “з дня, наступного за днем його опублікування”, оскільки реалізація його положень потребує оновлення підзаконної нормативно-правової бази, на яке Кабінету Міністрів України надається один місяць (п. 2 розділу II проекту), та здійснення низки практичних заходів. У зв’язку із цим потрібно визначити певний період набрання чинності цим Законом.

- Встановлення посадового окладу помічникам вихователя та нянь залежно від посадового окладу педагогічного працівника не є коректним з огляду на те, що ці посади не відносяться до посад педагогічних працівників.

Враховуючи викладене, а також рішення підкомітету з питань раннього розвитку та дошкільної освіти від 1 червня 2020 року рекомендувати направити законопроект № 2180-1 на доопрацювання з урахуванням пропозицій, зазначених у цьому Рішенні, Комітет **в и р і ш и в:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення справедливості у питанні оплати праці педагогічним працівникам (реєстр. № 2180-1 від 11.10.2019), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю. та Солодом Ю.В., за наслідками розгляду у першому читанні направити його на доопрацювання.

2. Рекомендувати Міністерству освіти і науки України створити робочу групу з метою напрацювання до 15 липня механізму підвищення оплати праці педагогічним працівникам. Включити до складу робочої групи народних депутатів України, у тому числі народних депутатів України-членів Комітету з питань освіти, науки та інновацій.

3. Доручити виступити від Комітету при розгляді цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України народному депутату України, Голові Комітету з питань освіти, науки та інновацій С. Бабаку.

Голова Комітету

С.В. Бабак